

Irina
Tuomainen
Askeltanssi

Askeltański

IRINA TUOMAINEN

ASKELTANSSI

© 2026 Irina Tuomainen

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100
Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri,
Saksa

ISBN: 978-952-89-1319-1

KIITOKSET

Lämpimät kiitokset kaikille teille, jotka olette auttaneet tämän kirjan valmistumisessa.

Iso kiitos rakkaille tyttärilleni Veeralle ja Roosalle hyvistä kommentteista. Kiitos terapeutilleni Pekka Mannerille rohkaisusta, jota ilman tätä kirjaa ei olisi syntynyt.

Suuret kiitokset teille eläkkeellä olevat poliisin työn ammattilaiset, poliisitarkastaja Seppo Aunola ja rikosylikons-taapeli Tapani Huhtala. Sain teiltä korvaamattoman tärkeitä neuvoja ja huomioita poliisin työstä. Joihinkin asioihin tosin otin tarkoituksella kirjailijan vapauden. Kiitos myös Polamkin viestintäpäällikkö Anna Bycklingille opiskeluun liittyvistä tiedoista.

Kiitos rakkaat ystäväni kärsivällisyydestä. En ole ehtinyt tavata teitä tämän projektin aikana niin usein kuin olisin halunnut. Kiitos myös kaikille teille, jotka olette olleet hengessä mukana niin kirjoituskursseilla kuin muissakin tapaamisissa.

Lukija, sinua haluan kiittää erityisesti siitä, että pitelet juuri nyt tätä kirjaa kädessäsi.

PROLOGI

Siitä ei kukaan tiennyt mitään, ja juuri siksi ihmiset puhuivat siitä paljon.

Ruoveden kunnan myytyä Lars Sonckin suunnitteleman vihreänharmaan puurakennuksen sen pihaan saapui neonkeltaisissa vaatteissa kuljeskelevia rakennustyöntekijöitä ja liuta pakettiautoja, joista purettiin erilaisia koneita, puutavaraa ja työkaluja. Pihaa kiertävä säleikköinen puuaita poistettiin ja sen tilalle rakennettiin niin jyrkää muuri, että ohikulkijat eivät enää nähneet rakennuksesta kuin palan yläkerta.

– Miksi Ruoveden kunta antoi luvan piilottaa kuuluisan arkkitehdin rakennuksen lähes näkymättömiin? ihmiset pohtivat.

Vanha rakennus, joka oli aikaisemmin toiminut keuhkotautiparantolana ja myöhemmin päiväkotina, remontoitiin nopeasti tehtaaksi. Helmikuun alussa 2021 ilmestyi työvoimatoimiston sivuille työpaikkailmoituksia, jotka vaikuttivat yhtä salaperäisiltä kuin itse laitoskin. Innokaimmat tietoa etsivät löysivät kunnanhallituksen pöytäkirjoista päätöksen kiinteistökaupasta, mutta ostajasta, MoonNuts Oy:stä ei netistä löytynyt tietoja. Yrityshaulla oli mahdollista saada selville, että yhtiön pääomistaja ja toimitusjohtaja oli Aili Mäkilohkare.

– Kuka tämä Mäkilohkare on? Mitä tehtaassa tehdään? Miksi kaikki on niin salamyhkäistä?

SUNNUNTAI

26.12.2021

1

Kaukosäätimen päällä oli pölyä. Aili Mäkilohkare tuijotti sitä hetken ja ajatteli irtisanoa siivoojan saman tien. Sitten hän muisti, että Muroleen mökille olisi hankala saada uutta siivoojaa. Aili tuhahti sammuttaessaan uuden 77-tuumaisen televisionsa, josta hän oli maksanut lähes viisituhatta euroa.

Toisesta kaukosäätimestä Aili himmensi huoneen valoja ja nosti taustamusiikin äänenvoimakkuutta hieman. Hän pysähtyi huoneen ison peilin äärelle ja kohotti leukaa ylemmäksi. Peilistä heijastui komea nainen, jonka kasvoilla oli jo iän tuomia ryppyjä. Tumma, puolipitkä tukka oli muotoiltu tyylikkäästi, kasvoja hoidettu säännöllisesti.

Aili veti pullukkaa mahaansa pienemmäksi. Hän sipaisi toisella kädellään silkkinen aamutakin läpi kohoavia reheviä rintojaan. Peilistä näkyvät silmät kuvastivat pohjatonta itsetyytyväisyyttä. Suun ympärillä oli juonne, joka kertoi päättäväisyydestä. Tästä rypystä Aili piti erityisesti. Siitä oli etua, ettei ollut enää lapsenkasvoinen kaunotar. Sellaisia ei otettu todesta liikemiespalavereissa eikä lääkärissä.

Ikä oli tuonut hänelle rohkeutta, mistä hän erityisesti nautti. Joku olisi sanonut, että röyhkeyttä, mutta Ailin

mielestä omia puoliaan piti pitää ja niiden eteen taistella. Kaikki muu oli heikkoutta ja typeryyttä.

Ulkona oli pimeää. Isot ikkunat heijastivat sisäkuvia mustaa taustaa vasten. Keskellä huonetta, jossa hän seiso, oli paksu oranssinpunaissa väreissä liekehtivä persialaismatto. Kermanvärisen sohvaryhmän tyynyille oli aseteltu muutama design-tyyny ja viltti. Juhani Palmun lähes autio talvinen maisemataulu, jonka keskellä kyhjötti pieni lato, roikkui seinällä takan vieressä. Taulun värit sisälsivät riipauksen samoja sävyjä sisustuksen kanssa. Takan reunalla kohosivat mahtipontiset kynttilänjalat.

Aili kohotti kädessään olevaa lasiaan huvilalleen sekä matolleen, rantasaunalleen ja itselleen. Punaviinin vahvasti mausteinen tuoksu toi hänen mieleensä hienon ravintolan Roomassa, jossa hän oli nostellut useita lasillisia hymyillen Kaleville, mutta katsellen ruskeasilmäistä tarjoilijaa.

Hän maistoi lasistaan. Yli sata euroa pullolta maksanut Amarone della Valpolicella -viini oli tarkoitettu juhlahetkiin. Maku: roteva ja voimakas.

– Kuten minäkin, hän ajatteli ja nauroi.

Aili selasi nopeasti läpi sähköpostinsa ennen vieraan saapumista. Hän luki postejaan iltaisin viimeiseksi ja herättyään ensimmäiseksi sen lisäksi, että hän seurasi niitä myös päivällä jatkuvasti. Hänen oli saatava tietää heti, mitä postia oli tullut ja oliko hänen lähettämiinsä viesteihin vastattu.

Sähköposteissa oli viesti Kaleviltä. Hän pyysi tapaa-mista. Marin lähettämä tieto myöhästymisestä maanantaiamuna sai Ailin tuhahtamaan. Kunnon työvoimaa oli tosiaankin vaikea saada! Kuvitteliko tuo heitukka, että myöhästymiset vain ilmoitetaan?

Vastaus pyyntöön saada Mukapähkinät testiin eduskuntatalolle oli saanut automaattivastauksen: ”palaamme asiaan joulutauon jälkeen”.

Aiemmista posteista hänen silmiinsä pompannut vahvistus MoonNutsin uudesta sopimuksesta suurelle markettiketjulle sai hänet myhäilemään.

Kun Aili luki viimeisimmäksi saapuneen postinsa, hän paiskasi läppärin kannen kiinni. Ken ilmoitti, että moottorikelkka oli hajonnut Levin mökillä. Eikö hän osannut tehdä mitään rikkomatta kaikkea?

Aili käveli takaisin olohuoneeseen ja kaatoi lisää verempunaista juomaa lasiinsa. Hän ihaili värin hehkua katon kristallivalaisinta vasten ja hymähti.

Ovikello soi. Aili vilkaisi itseään peilistä, käveli eteiseen ja avasi oven. Rappusilla seisoj Ailin odottama vieras. He vaihtoivat muutaman sanan. Ulkona seisova henkilö hymyili. Kun Aili käänsi selkensä, rappusilla seisseen henkilön ilme muuttui. Kävellessään edellä sisälle, Aili ajatteli, miten mahtavaa elämä olikaan.

Se oli hänen viimeinen ajatuksensa.

MAANANTAI

27.12.2021

2

Paidan kolmanneksi alimman napin läpi oli liian ahdas. Hessu yritti repiä nappia aukon läpi, kun puhelin alkoi väristä hänen taskussaan. Soittaja oli Hessun esihenkilö rikosylikonstaapeli Ulla Karkolainen.

– Päivän suunnitelmiin tuli muutos. Eilen tuli ilmi henkirikos siellä Ruovedellä, missä asut. Tekniset tutkimukset on tehty paikan päällä. Uhrin aviomiestä on kuultu myös lyhyesti, mutta lisäkuulusteluja tarvitaan. Tulen hakemaan sinut noin puoli yhdeksän aikaan ja kerron sitten lisää.

Hessu vilkaisi kelloa. Hän oli juuri saanut lisää aikaa aamuun, josta oli ollut muodostumassa tuskaisen kiireinen. Hän oli herännyt vasta kolmannella torkuttamisella. Tarkoitus oli ollut ajaa Tampereen pääpoliisiasemalle, jonne oli vajaan tunnin ajomatka.

Hän pujotti napin ahtaan aukon läpi ja sulloi paidan helman housujensa sisään.

– Voi hassu pieni Välkky! Mitä oikein teet? Ei minulla ole nyt herkkuja sinulle, Hessu sanoi, kun talon oranssi kissa hyppäsi keittiön tiskipöydälle.

Välkky tiesi, että kanaherkut sijaitsivat keittiön kaapissa, tiskialtaan oikealla puolella.

– Hyvä on, saat yhden, sitten palaat takaisin kotiin.

Hessu nosti kissan varovasti ulko-ovensä taakse, josta Välkky kipaisi käytävää pitkin talon toiseen päähän. Talo oli kaksikerroksinen kartanomainen rakennus, jonka omistivat Paula ja Günter Koch. He olivat ostaneet rakennuksen vuosia aikaisemmin ja perustaneet siihen Gas-
thaus-tyylisen ravintolan sekä majoituspalvelun, Kekkonen kievarin. Nimi tuli kylän mukaan. Kekkonen sijaitsi Ruoveden eteläreunalla, lähellä Tampereen rajaa.

Talon alakerrassa oli pubi ja ravintola, yläkerrassa kaksi vuokrahuonetta sekä Kochien oma asunto. Hessu asui toisessa vuokra-asunnossa. Toinen oli parhaillaan tyhjänä. Lisäksi järven rannalla oli mökkejä, joita vuokrattiin keksäisin matkailijoille.

Kun Hessu näki keittiönikkunastaan auton valojen kääntyvän kievarin laajalle parkkipaikalle, hän pakkasi nopeasti eväsleivät ja pari koronamaskia reppuunsa. Päivästä ei tiennyt etukäteen, kuinka kiireinen se olisi tai miten pitkäksi se muodostuisi.

Pöydällä oli valmiina hänen virkamerkkinsä, jossa luki Tiina Heiskanen, nuorempi konstaapeli. Hessu kohensi ryhtiään.

Hän oli päässyt opiskelussaan siihen pisteeseen, että oli aloittanut työharjoittelun kesällä. Marraskuussa hän oli vihdoin päässyt odottamalleen jaksolle rikostutkinnan puolelle harjoiteltuaan ensin lupapalveluissa sekä kentällä. Liikenne- ja hälytystehtävät olivat olleet mielenkiintoisia, mutta passihakemusten käsittely oli ollut Hessun mielestä tylsää.

Työharjoittelun kolmas jakso oli alkanut Sisä-Suomen Rikosten torjunta ja -tutkintasektorin väkivaltaosastolla. Ensin se oli sisältänyt tutustumista taloon, perehtymistä työtapoihin ja osallistumista kuulusteluihin, ensin seuraajana ja myöhemmin itsekin kuulustelijana. Tänäpä hän pääsisi mukaan ensimmäiseen henkirikostutkintaan.

Hessu kävi varmuuden vuoksi vessassa ennen kuin ki-paisi alakertaan ja juoksi Ullan autolle.

Ullan älykkäät pähkinänruskeat silmät tuikkivat hyvän-tuulisina, kun Hessu nousi autoon.

- Miten joulusi sujui? Ulla kysyi.
- Ihan hyvin, kiitos, vietin aikaa Kochien kanssa ja vii-
konloppuna olin Maxin luona Tampereella, mutta kerro
jo, mikä meitä odottaa tänään!
- Hyvä, että olet innokas, muista kuitenkin, että olemme
menossa tapaamaan kuolleen ihmisen läheisiä, Ulla sanoi.
- Joo, toki, Hessu sanoi ja asetteli turvavyötä kiinni.
- Tunnetko Mäkilohkareita tai MoonNuts-tehtaan hen-
kilökuntaa? Ulla kysyi.
- En ole varma. Onkohan siellä töissä Mari, olisiko su-
kunimeltään Kuusinen tai jotain sinnepäin? Hänet olen
tavannut kirkonkylän Pikkubaarissa joskus ja muistelen,
että hän olisi siellä töissä.
- Kyllä. Mari Kuusinen, Joni Holopainen...
- Joni? Oikeastiko? Jos hän on sama Joni Holopainen,
niin olin aikoinaan samassa työpaikassa hänen kanssaan,
mutta siitä on jo vuosia aikaa. En ole nähnyt häntä sen jäl-
keen, kun se yritys meni konkurssiin ja me hajaannuimme
sieltä eri suuntiin.
- Lisäksi on Terho Pääskyinen ja tehtaanjohtajana toi-
miva Ken Pitkänen, joka on Aili Mäkilohkareen poika.

Saimme eilen illalla tiedon, että Aili Mäkilohkare on kuollut. Hänen aviomiehensä Kalevi Mäkilohkare oli mennyt käymään mökillä ja löytänyt vaimonsa kuolleen eteisestä. Naista oli isketty päähän takaapäin.

Samalla kun Ulla ajoi Kekkosesta pieniä mutkaisia teitä pitkin kohti Ruoveden kirkonkylää, hän kertoi Hessulle, että Mäkilohkare oli kuollut arviolta myöhäisen lauantai-illan ja varhaisen sunnuntaiaamun välillä. Tarkempaa aikaa ei osattu sanoa, sillä ulko-ovi oli ollut auki ja ruumis ehtinyt jäätyä osittain.

– Ailin kulkemisista viikonlopun aikana ei tiedetä. Myöskään mökillä viikonloppuna käyneistä henkilöistä meillä ei ole tietoa. Perjantaina eli jouluaattona mökillä oli käynyt siivooja. Hänet saimme kiinni jo tänä aamuna ja hän kertoi, että hän oli ollut mökillä aamupäivällä noin kello yhdeksän ja yhdentoista välillä eikä siellä ollut silloin ollut ketään. Olemme jututtaneet Kalevia vasta pikaisesti ja hän kertoi meille, että Aililla oli tapana poistua siksi aikaa, kun siivooja kävi.

Ulla kertoi, ettei tapahtumapaikalta ollut löytynyt lyömäasetta eikä mitään selkeitä jälkiä teon tekijästä.

– Ainoa poikkeuksellinen asia oli yksi valokuva, joka oli keskellä olohuoneen lattiaa. Minulla on kopio siitä tuossa lokerossa, voit katsoa, Ulla sanoi.

Hessu tarttui valokuvaan. Siinä näkyi iso huone. Kuva oli otettu jonkinlaisesta juhlatilaisuudesta tai illan istujaisista, ehkä pikkujouluista, koska iso pöytä oli koristeltu joulunauhalla. Kuvassa olevan tonttuhattuisen naisen Ulla kertoi olevan Aili Mäkilohkare.

– Täällä on myös Joni. Hän on sama henkilö, kenet joskus tunsin. Keitä nämä muut ovat?

– Se toivottavasti selviää tänään, kun ajamme tehtaalle. Tämä kuva vaikuttaisi liittyvän tapaukseen jotenkin. Miksi muuten siistissä huvilassa olisi yksi kuva keskellä lattiaa? Ehkä se tippui Ailin surmaajalta.

3

Tehtaan raskas metallinen portti nielaisi sisäänsä päivittäin useita kuorma-autoja ja pullautti ne hetken päästä ulos lastistaan tyhjentyneinä tai kuormalavoilla täytettyinä. Tänä aamuna MoonNuts-tehtaan pihamaan puhtaan valkoisen pinnan rikkoivat ensimmäisinä tehtaanjohtajan Ken Pitkäsen auton renkaanjäljet.

Ken oli työmaalla ensimmäisenä, sillä hän ei ollut kes täntnyt olla kotona. Yleensä hän nukkui pitkään, mutta nyt hänen hermonsa olivat kireällä eikä hän ollut saanut nukkuttua. Hän oli viikko viikolta tullut enemmän ja enemmän vakuuttuneeksi siitä, että asiat eivät voi jatkua samoin kuin ne olivat aina olleet.

Ensimmäinen askel oli ollut uskaltaa tutustua enemmän mieheen, jota hän ihaili ja johon hän oli rakastunut. Miehen tapaaminen oli avannut hänelle uskomattoman uuden maailman, joka voisi olla mahdollinen. Sitä se olisi kuitenkin vain, jos moni asia muuttuisi. Hän oli nyt ottanut askeleita oikeaan suuntaan ja hän jatkaisi kohti päämääräänsä.

Viimeinen niitti kaiken sietämiseen oli se, kun hän oli ilmoittanut äidilleen Aili Mäkilohkareelle, että moottorikelkka oli hajonnut. Sen moottori oli pitänyt kummallista ääntä, ja sen jälkeen sammunut eikä lähtenyt enää käyntiin. Ken oli viettänyt viikon äitinsä omistamalla mökillä

Levillä, ajellut siellä moottorikelkalla ja istunut iltaisin baareissa. Äidin vastaus oli ollut, että etkö osaa edes ajaa moottorikelkalla ilman, että rikot sen.

Tyly tiuskaisu ei ollut läheskään äidin pahimmasta päästä, mutta joskus viimeiseksi pisaraksi riitti pienikin tippa, kun kuormaa oli ennestään riittävästi.

Terho Pääskyinen vilkaisi otsalampullaan pimeälle pellolle ja näki siellä valoon jämähtäneen rusakon.

– Pelottaako? Terho kuiskasi eläimelle ja jatkoi juoksemista.

Hän kulki usein työpaikalleen MoonNutsiin kävelen. Matkaa ei ollut suoraan kuin kilometrin verran. Tänä aamuna Terho koki tarvitsevansa juoksulenkin ennen töihin menoa, joten hän kiri askeleensa kotioveltaan Mato-ojan suuntaan.

Terho yritti olla ajattelematta kulunutta viikonloppua, perheensä joulunviettoa sekä tulevaisuuttaan. Hän veti pitkiä henkäyksiä purevaa pakkasilmaa, mikä askel askeleelta lievensi hänen ahdistustaan. Saavuttuaan Runebergin lähteelle hän tunsu olonsa paremmaksi. Pieni koristeellinen silta puron yli oli kaunis lumiverhoilussaan. Sillan, polun ja puiden lumi oli koskematonta ja puhtaan valkoista, herkkää sekä viatonta. Hän hiljensi tahtomattaan vauhtinsa kävelyyn.

Lähteen jälkeen hän juoksi Laivarannan kautta takaisin yläkylälle. Pakkanen ei haitannut häntä, sillä hän koki, että mitä ankarampi pakkanen, sitä selkeämmin hänen järkensä juoksi. Kuumuus heikensi ajattelukykyä samoin kuin paikallaanolo, joka teki hänen olonsa tahmeaksi ja kykenemättömäksi, aiheutti suorastaan fyysisiä kipuja. Ne sai pois vasta, kun lähti hiihtämään tai juoksemaan.

Kun hän kaarsi viimeiselle suoralle, josta näkyi jo tehtaan muuri, hän hiljensi uudelleen kävelyvauhtiin. Hän huomasi Marin kävelevän hänen edellään tehtaalle päin rivakoita askelia. Hän otti muutaman juoksuaskeleen ja tavoitti naisen.

Mari mutisi vastauksensa Terhon tervehdykseen kaulaan käärityn ison puuvillaisen ja koristeellisen huivin uumenista.

Terho mietti pitäisikö hänen ottaa puheeksi asia, josta Mari oli avautunut pikkujoulussa. Se oli iso asia. Terho päätti kuitenkin olla hiljaa. Jokaisella oli omat murheensa, joita korona-aika vielä lisäsi. Jos Mari haluaisi keskustella, hän varmaan ottaisi asian itse puheeksi.

Terho ja Mari astelivat perätysten piha-alueelle läpi muuriin rakennetusta, kävelijöille tarkoitettusta portista. Metallinen portti hohkasi kylmää. Marin käsinkudotut kirjavan väriset lapaset tarttuivat hetkeksi kiinni metalliin. Kahvaan jäi yksittäisiä pieniä oranssin- ja violetin värisiä villalangansäikeitä, kun Mari irrotti siitä otteensa.

Jätettyään ulkovaatteensa naulakkoon Terho suuntasi kulkunsa suoraan keittiöön Mari perässään. Siellä he aloittivat päivän työt, Mukapähkinöiden valmistamisen.

Joni ajoi kuorma-autolla suoraan tehtaan taakse lastaus sillan luokse. Ennen autosta poistumistaan hän tunki suuhunsa loput kolmioleivästä, jonka oli ostanut kaupasta. Lopuksi hän nielaisi hörpyn energiajuomasta ja röyhtäisi. Tyhjä tölkki kieri apukuskin lattialle sekalaisen paperitaran ja muutaman muun tölkin joukkoon.

Varastossa Joni otti pumppukärryt ja siirsi niillä valmiiksi pakattuja lavoja auton kyytiin. Koska kaikki lavat eivät olleet valmiiksi tehtyjä, hän alkoi seuraavaksi pakata laatikoita tyhjille lavoille.

Tehtaanomistaja murhataan huvilallaan Muroleessa. Rikospaikalta löytynyt valokuva rajaa epäilyt tehtaan työntekijöihin ja uhrin lähipiiriin.

Poliisiopiskelija Tiina Heiskanen, Hessu, joutuu työharjoittelujaksollaan keskelle ensimmäistä henkirikostaan. Samaan aikaan, kun murhatutkinta vie Hessun syvemmälle ihmisten kullissien taakse, Hessun oman tulevaisuuden ylle nousee synkkiä pilviä.

Irina Tuomainen

on Ruovedellä asuva toimittajataustainen kirjailija. *Askeltanssi* on hänen esikoisdekkarinsa.

BoD

